

KONKRÉTNE NÁMETY NA REEDUKÁCIU DETÍ S PORUCHAMI UČENIA

PaedDr. Kvetoslava Mojtoová
Partizánske 22.II.2018

špeciálny pedagóg

- Náplň práce
- Reeducácia hrovou – hravou formou
- Humor
- štýl učenia
- Veľa chváliť
- Motivácia
- Spolupráca s rodičmi – domáce úlohy

AKÝ JE ÚŽITOK ZO ŠKOLSKÉHO ŠPECIÁLNEHO PEDAGÓGA?

Článok z roku 2005

Ovca dáva vlnu, mlieko, mäso,
čo získavame z kravy, vedia tiež všetci,
ale aký je úžitok zo ŠŠP)?

- Trieda - náčuvy
- Cez prestávku vyráža do ulíc veľkomesta

ŠP

- NIE kontrolovať učiteľov
- NIE doučať žiakov
- Vypracúva konkrétne odporúčania, vysvetľuje učiteľom i rodičom
- Pomáha vypracovať individuálny plán pre určitý predmet.

- Na polroku a na konci šk. roka testy z čítania
orientačne čas
zistovanie chýb a ich následné odstraňovanie
- kontrola diktátových zošitov
dĺžne, záměna a-o, m-n, b-d
písmo je trasľavé.

- ŠŠP je predsunutou hliadkou pedagogicko-psychologických a špeciálno-pedagogických centier priamo v teréne, t.j. na škole.

ŠP v škole i v centre

- dôležitou úlohou ŠP je rozdávať radosť a optimizmus.
- Učiteľom dať najavo, že nie sú sami so svojimi problémovými deťmi
- problémovým deťom zasa, že sú šikovné a svoj nedostatok, problém, zlyhanie dokážu s jeho pomocou odstrániť.
- Robí bútlavú vrbu deťom, učiteľom i rodičom.

ŠP

- Vystupuje v úlohe poradcu, niekoho, kto radí, nie vo funkcii učiteľa a hlavne nie doučovateľa, je to mrhanie potenciálom a vzdelaním ŠP.
- atmosféra pri reedukácii by mala byť veselá, optimistická, hravá, nemal by chýbať humor.
- ŠP dieťa neskúša, nedáva známky.
- Vytvára neohrozujúce prostredie!!!

KONKRÉTNE NÁMETY NA REEDUKÁCIU DETÍ S PORUCHAMI UČENIA

Předcházíme poruchám učení

- Za zákl. odbornú literatúru pri reedukácii - Sindelárovej súbor cvičení
 1. vydanie - v roku 2007, posledné v 2016.
- zákl. diagnostický program Sindelárovej 5-modulový kurz Deficity dielčích funkcií, ktorý je zameraný komplexne na všetky **oblasti**.
- podrobný diagnostický test + pracovné zošity na konkrétne oslabenie - terapiu.

Konkrétna ukážka reedukácie

Poznámka

- vedome sa nevenujem grafomotorike, teda dysgrafii

skladačka

Keď začína dysortografia

- Základná literatúra

Sindelárová

Laušová – Zbudilová Hráme sa so slovami

Zelinková – Pavučinka

- Keď má problémy s analýzou a syntézou

Obrázok 9

Obrázok 20

Obrázok 8

Obrázok 22

POKORNA'

(na')

Analýza, syntéza:

4. Podľa potreby začíname otvorenými slabikami: na, lu, to, me, si, ma, ki,...

5. Pokračujeme zatvorenými slabikami:

Dat', daj, dám, dav, daň háj, had, kam, lak, ľad, máj, mak, mam, mat', pac, pas, pach, -
pan, pár, pás, páv, rak, s ad, sál, sám, šál, vak, Váh, ľah, jav, jas,...

Jed, ker, keď, les, lež, len, lep, lem, let, lev, meč, med, meď, mech, nes, nech, pes, rez,
rež, reč, len, šek, šev, tep, vec, vek, vez,...

Bič, býk, byt, byt', čin, cíp, cit, dych, čin, mys, nit, nit', nič, pit', píľ, syn, syr, rýb, ryč,
yč, výr,...

lod, bok, boj, cop, dom, gól, hop, chov, kop, kov, kôl, kôň, lod', loj, los, lov, moc,
ok, mol, noc, nos, nôž, pól, pór, pot, rod, roh, rok, sôľ, voz, vól,...

ik, chuť, fuk, kuk, luk, muk, muž, nuž, puk, ruch, rum, sud, súd, tuk, zub,...

6. ktoré sa skladajú z dvoch otvorených slabík:

hala, jama, kaša, Máša, mupa, masa, máva, padá, páka, rada, Rama, rana, rana,
sako, sane, sadze, šachy, šaty, kalí, valí,...

e, lezie, nesie, pečuje, perie, tečie, vedie, vezie, biely, pitie, šitie,...

paží, bane, dane, gate, hadí, javí, kalí, kazi, ladí, málo, malý, mäso, páli, pani,...

Keď nepíše dĺžne

- Základná literatúra
Zelinková – Pavučinka

Obrázok 21

29. Čítaj nahlas slová a doplň dízne. Vyber päť slov a utvor s nimi vety.

a) maly – muka – plava – sloni – psiček – boji sa – dava – kruti – maš

hori – pali – komín – kava – konik – sedi – pada – praca – Daša

dycha – leži – latka – skače – košík – drahy – týždeň – bystry – ram

kraľ – stojí – uloha – hrač – pači – kuri – sam – nadcha – nožík – víťaz

b) babovka – napisal – korale – husaci – domaci – dobry – nevadi – spime

kruti – darebak – trubi – malo – salama – vylet – globus – dovoli – kupi

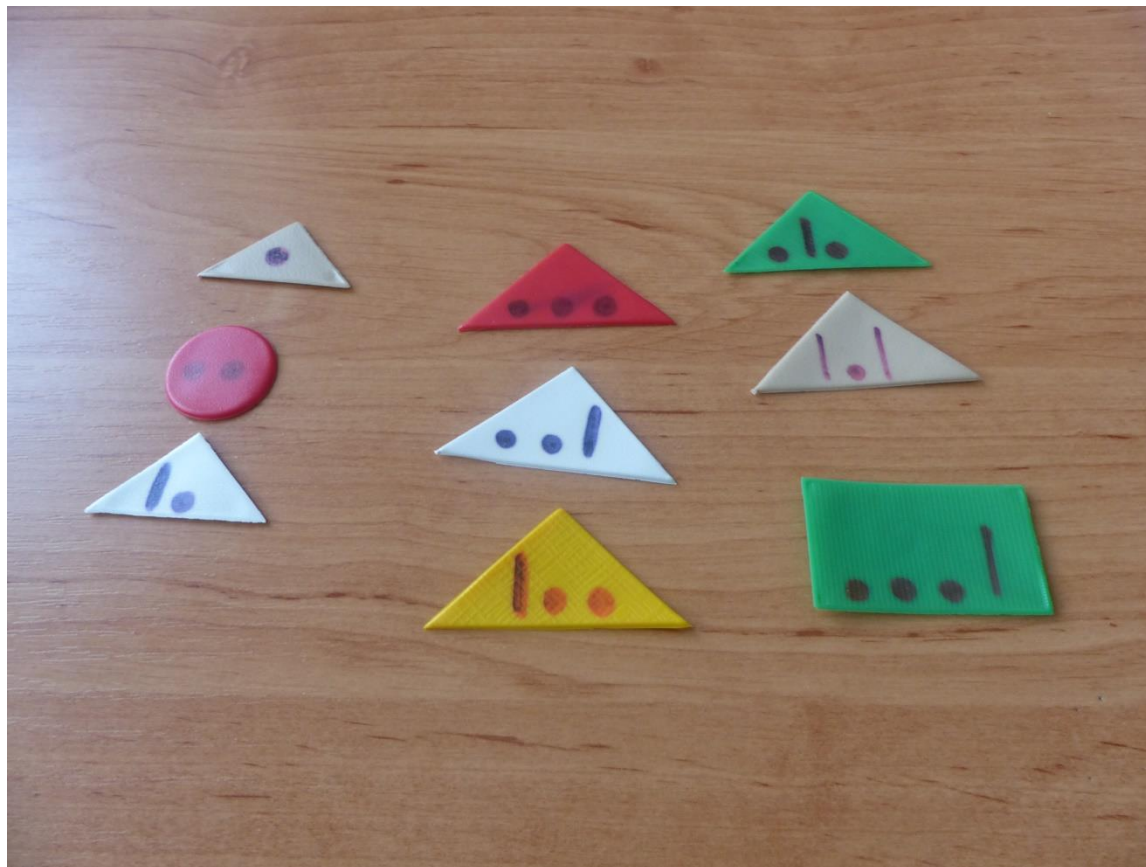
sladi – vaza – hlavka – tika – vyhrava – ananas – hruba – budik – služi

nabytok – uvari – rano – nahoda – krištáľovy – obrateny – slavik – melodia

Obrázok 7

Obrázok 14

keď je zámena písmen

Jedna veta + správna oprava podľa Fernaldovej

Cvičenia – PZ na zrkovú diferenciáciu

- Bednářová
- Michalová
- Pokorná
- Zelinková

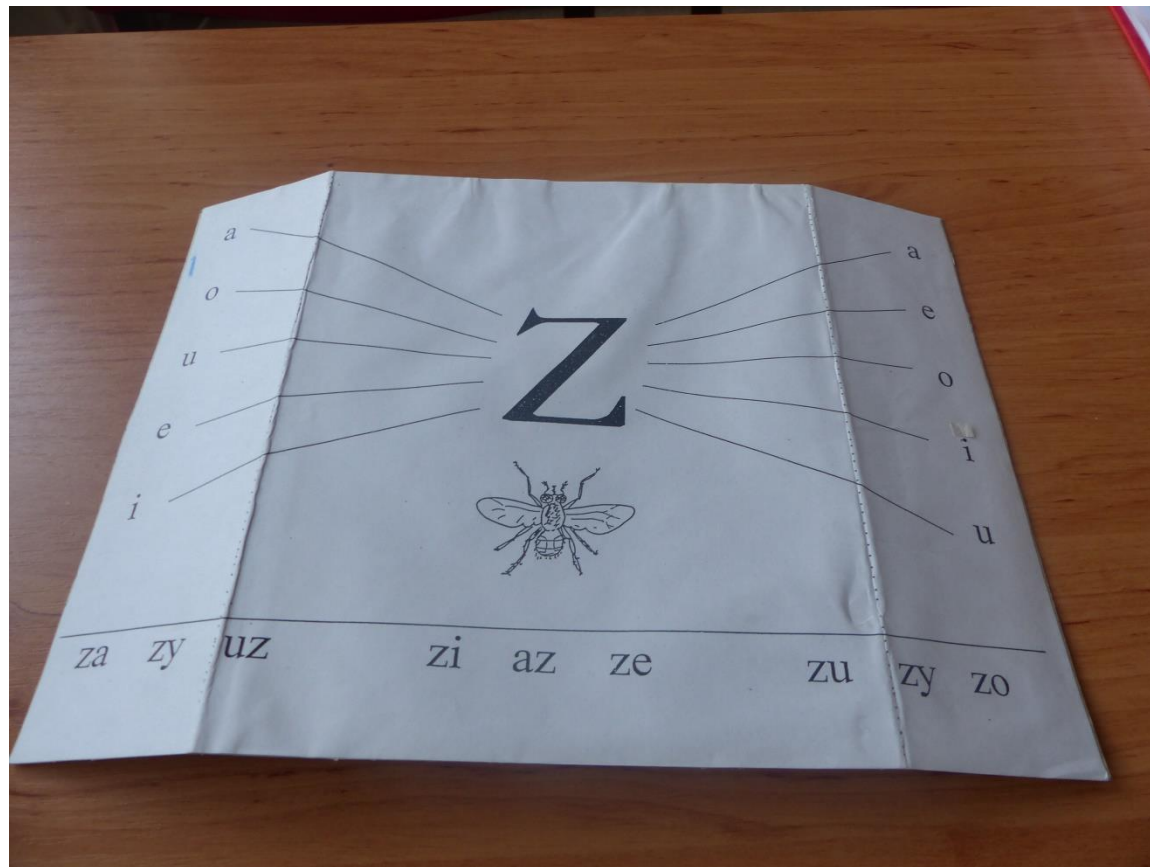
Diktáty

- Naučiť stratégiu - správne rozdeliť pozornosť
- Čo si všímať najskôr, čo potom
- oprava

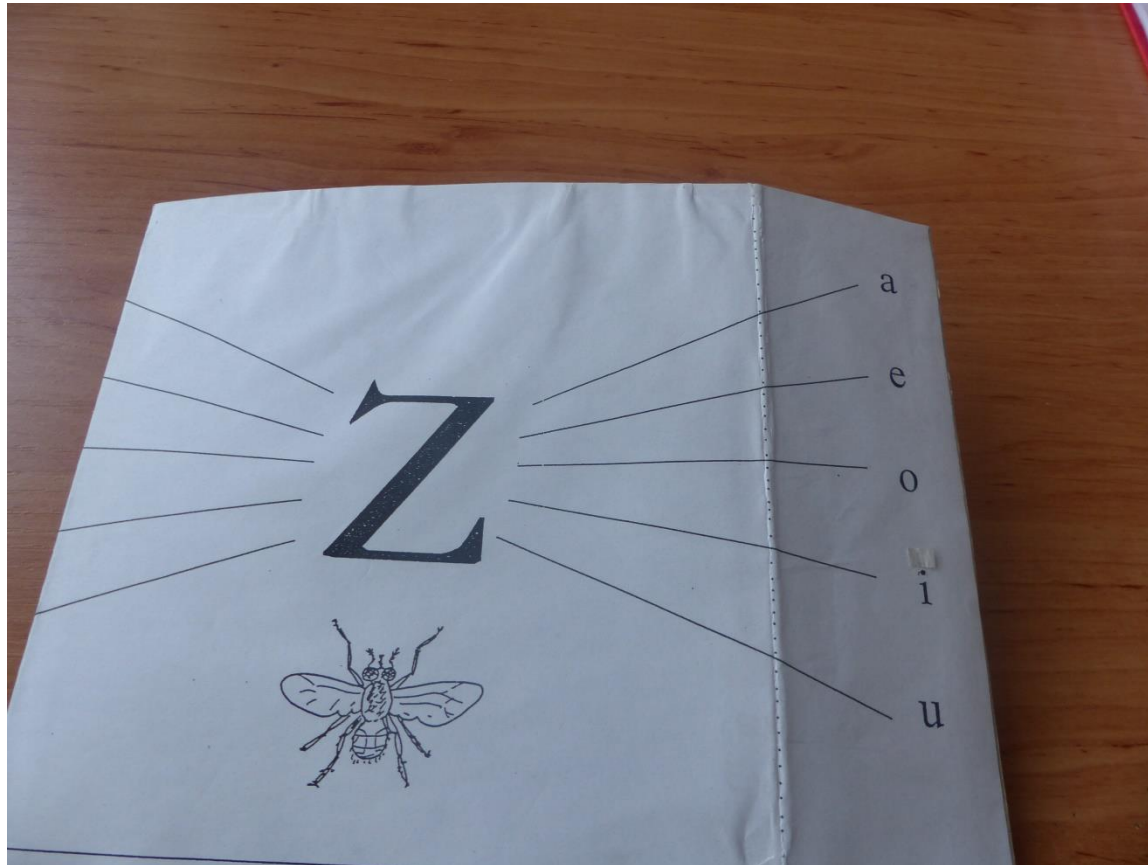
Keď začína dyslexia

- dieťa sa musí sústreďovať na to, aby vôbec niečo prečítalo a tým pádom mu logicky uniká obsah prečítaného,
- Preto je základom naučiť dieťa správne slabikovať – nahlas a hneď.

Stanová

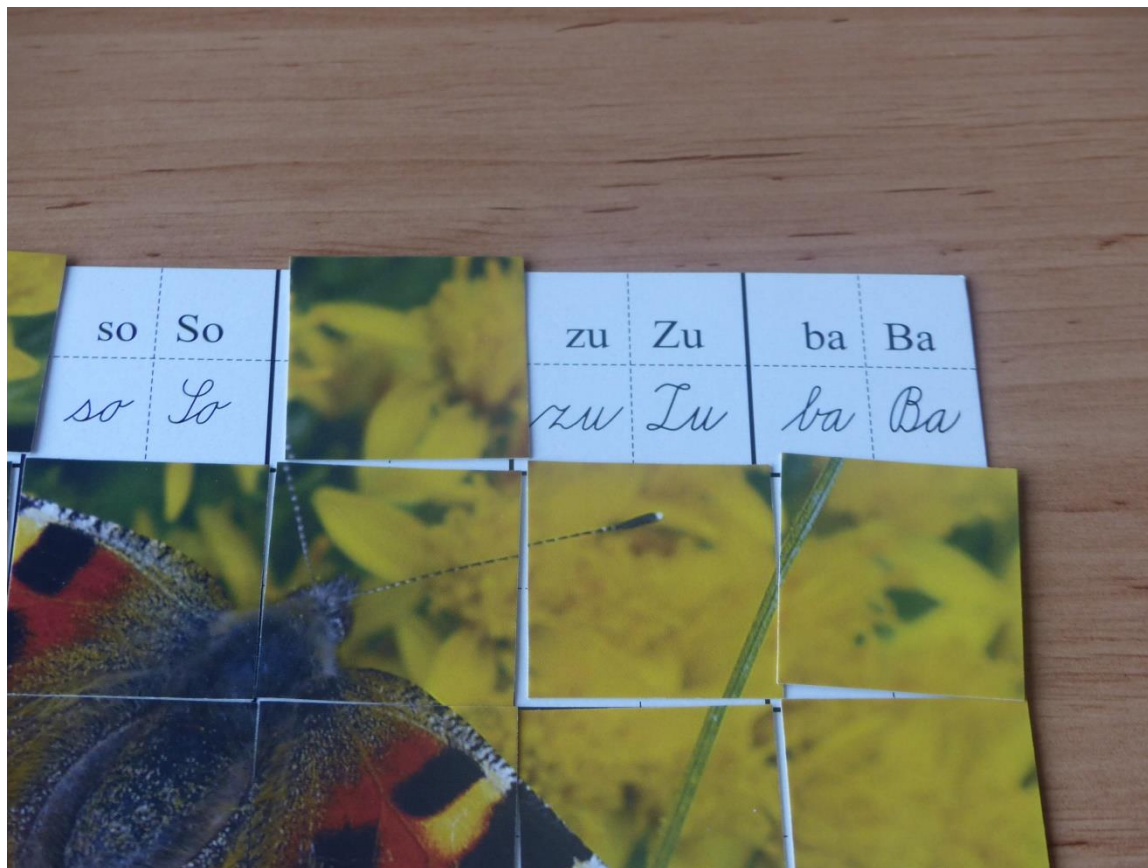
Stanová

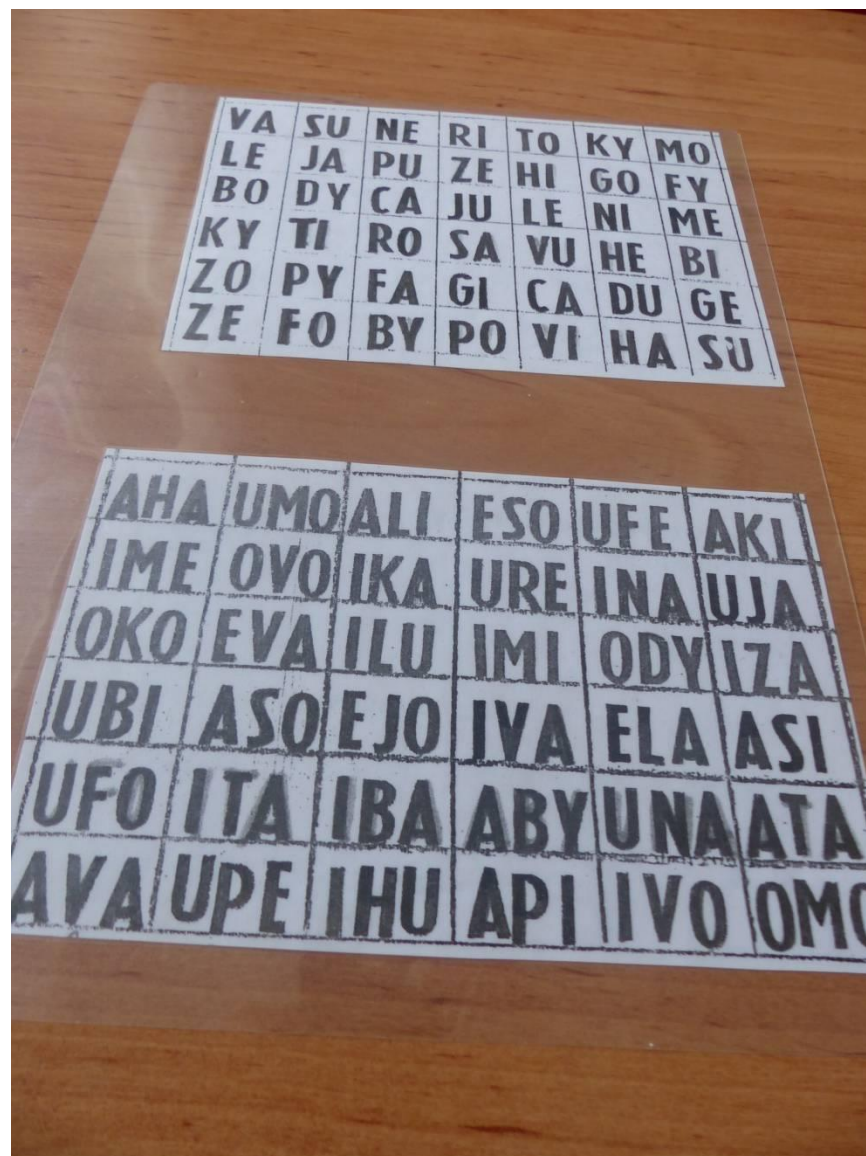
Obrázok 10

Obrázok 11

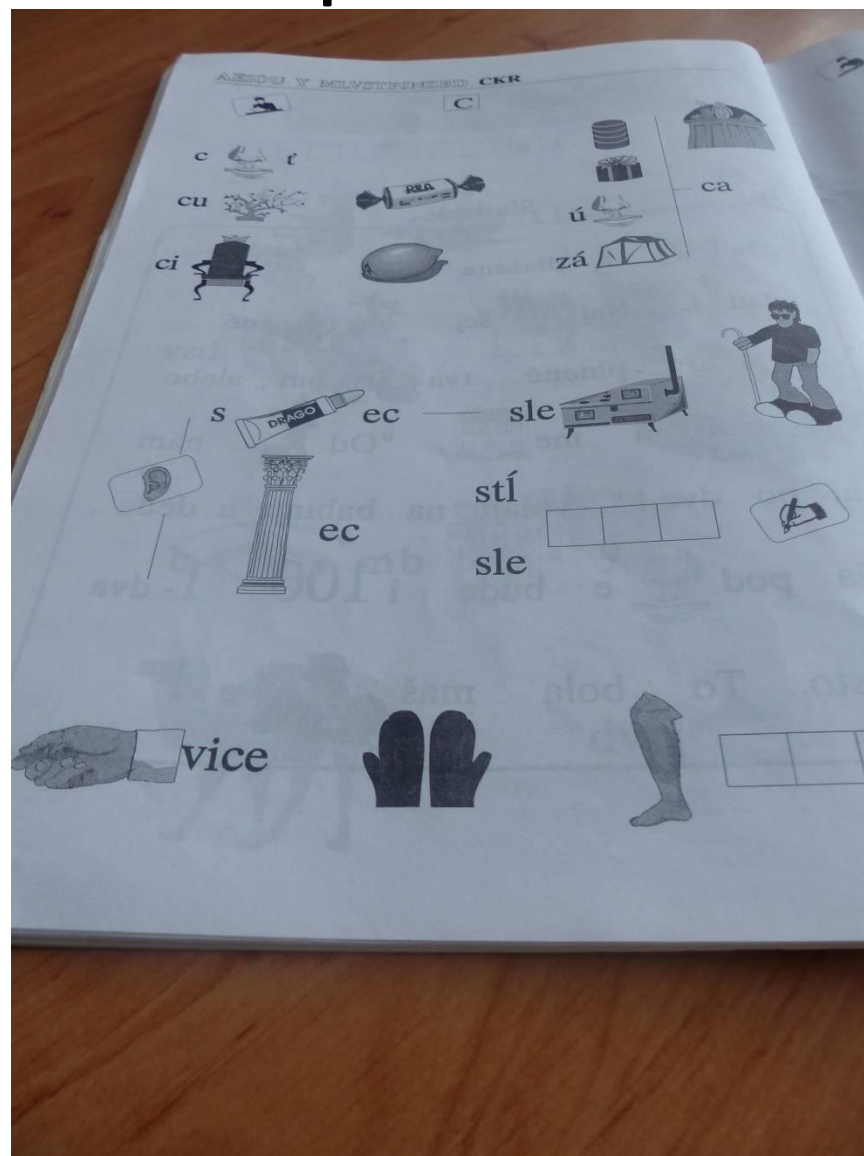
Postrehovanie

Tablet + notebook+ interaktívna
tabuľa

Vizuálne čítanie

Zápotočná

Zápotočná

- Makovička
- Až potom doplnkové pracovné zošity, ktoré pomáhajú dieťaťu lepšie čítať.
- Emmerlingová
- Michalová
- Novák
- Zelinková

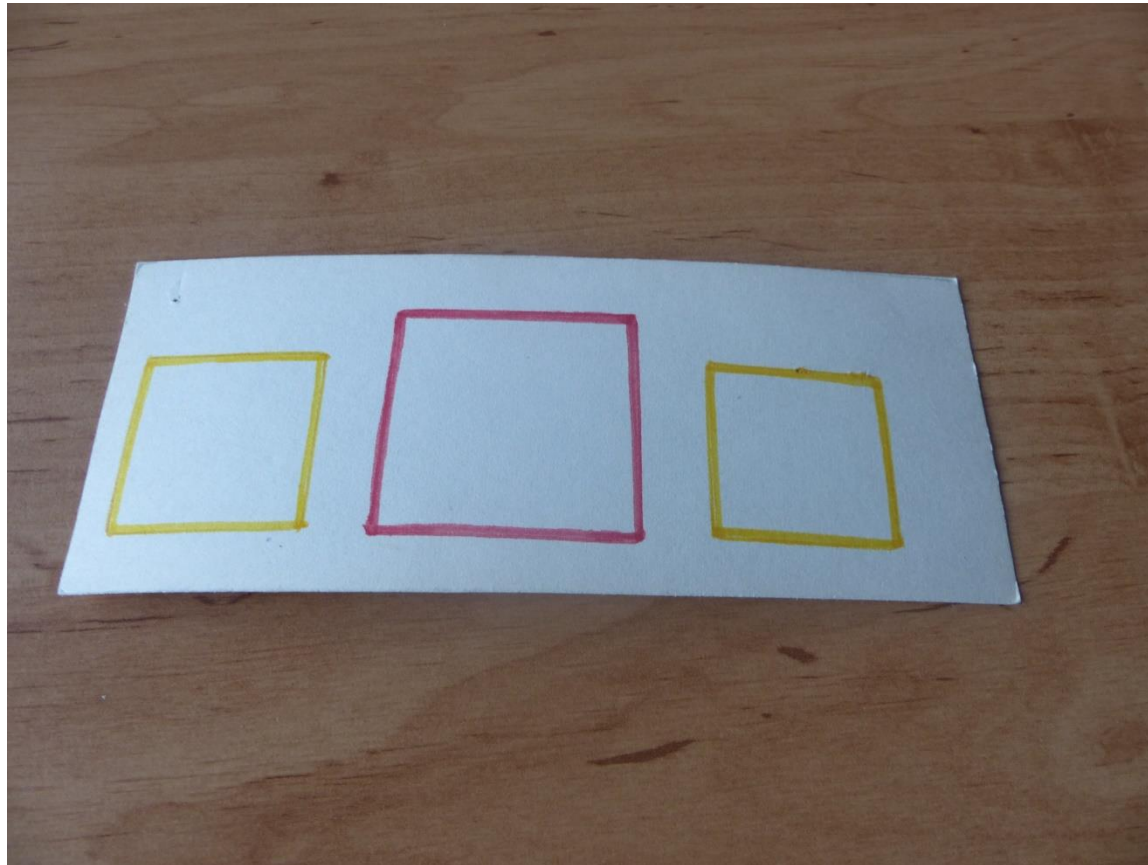
Pamät' - reálne predmety

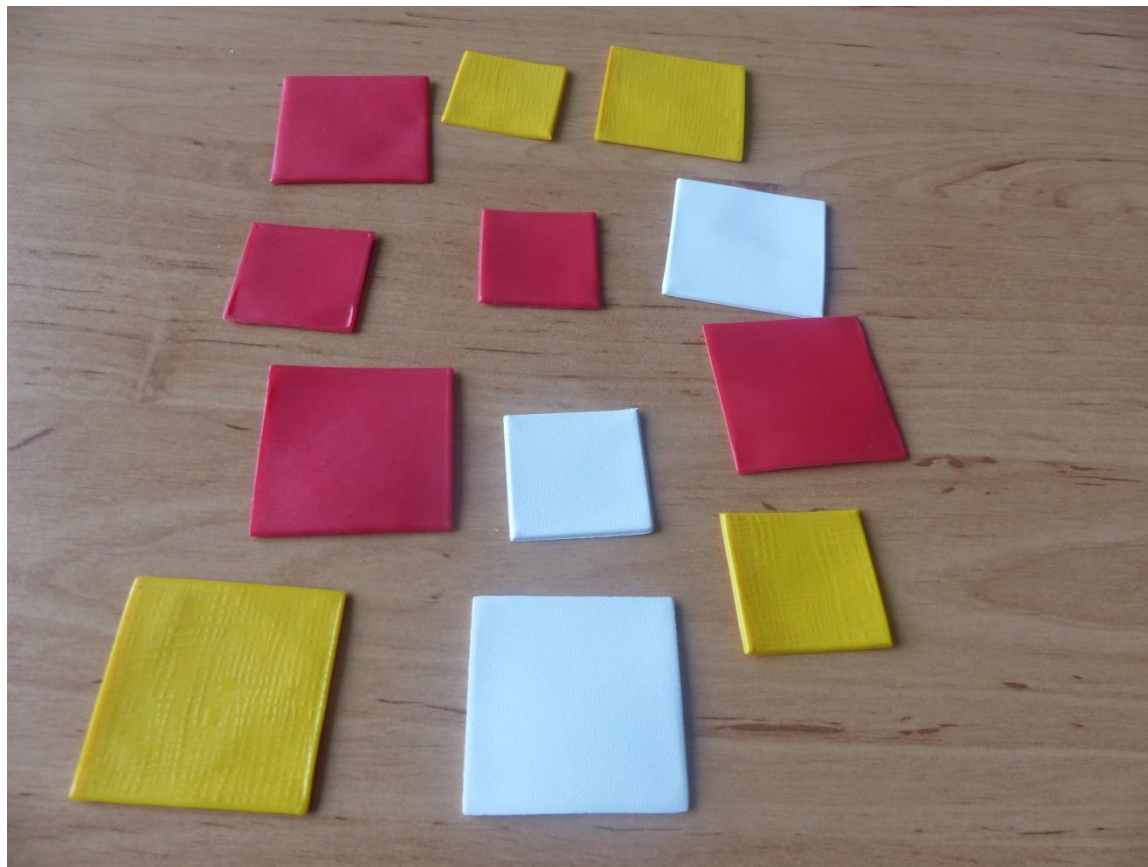
Pamät' - reálne predmety

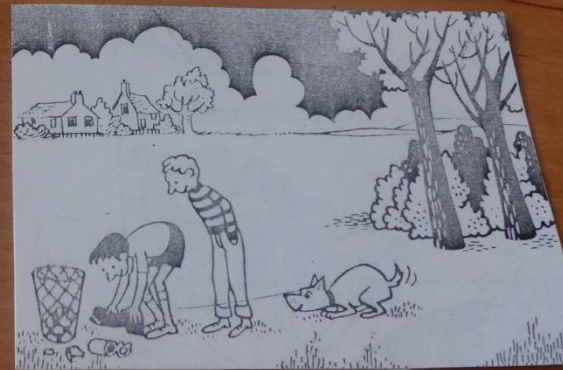
pamät' – geometrické tvary

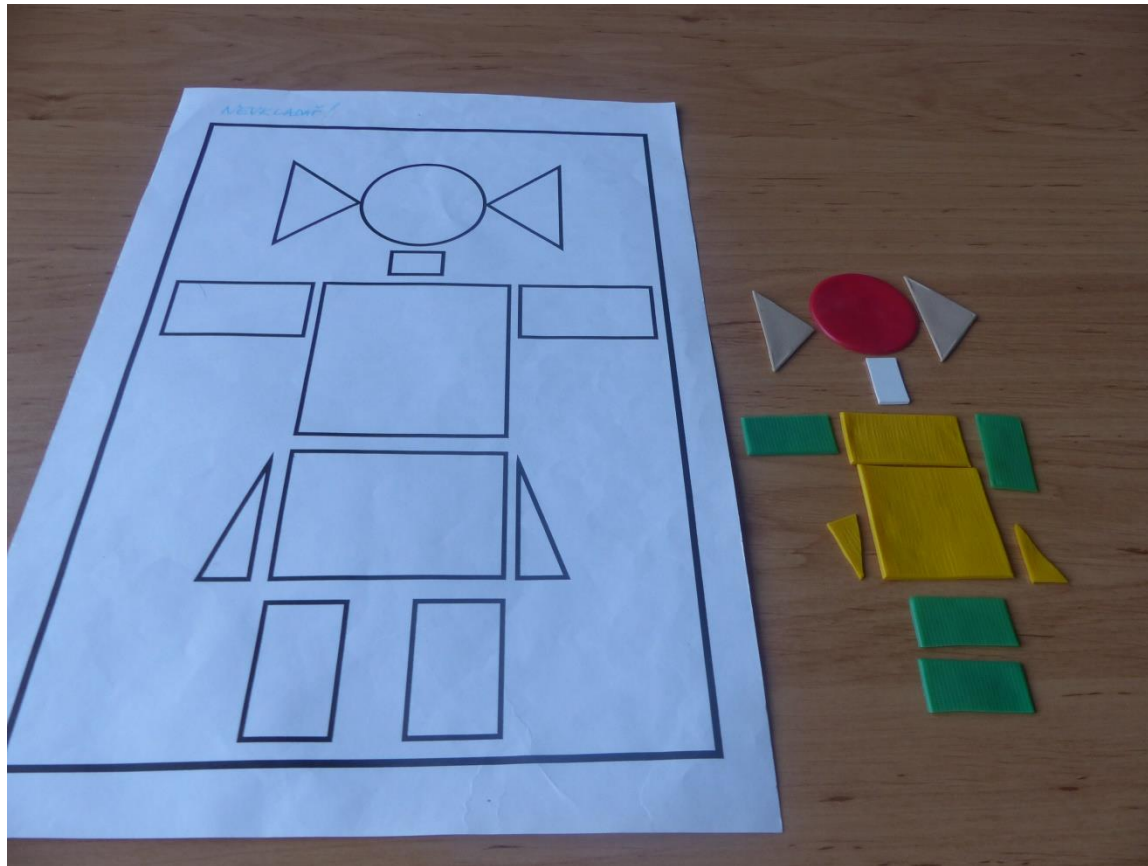
Obrázok 5

Príbehy

skladačka

Pozornost'

- Konkrétne P listy – Michalová Pozornost
Zelinková - Koncentrace
- Mandala
- relaxačná hudba

KUPOZ

- Stimulačný program na rozvoj pozornosti

Intervenčný program

- **inštrumentálne obohacovanie Reuvena Feuersteina**

- naučiť dieťa stratégie a taktiky, ako sa učiť, ako pristupovať k problémom a riešiť ich, spoliehať sa na seba.
- prvý povinný kurz - 4 základné inštrumenty - Usporiadanie bodov, Orientácia v priestore I., Analytické vnímanie, Porovnávanie.

- Sprostredkovanie - neustále všetko vysvetľujeme, rozoberáme.
- musí porozumieť tomu, prečo sa to učím, prečo má zmysel sa učiť.
- vyjadrovanie názorov, využívanie poznatkov z bežného života.
- zlepšujú si slovnú zásobu, dokážu nájsť vzťahy medzi predmetmi, určia, čo je problém a vedia naplánovať riešenie, zdôvodnia, prečo to robím takto a ako na to.

- Všetky pojmy sa vyhľadávajú, ich význam sa rozoberá do detailov, vysvetľujú cudzie slová.
- učí deti viac rozmýšľať, menej sa ponáhľať, premyslieť postup práce.
- A nie je dôležité vyriešiť úlohu prvý, rešpektuje sa tempo každého jedinca.
- chyby robí každý, predchádza sa tým, že si vopred premyslia stratégiu, postup, predstavia možné problémy, myslia v súvislostiach.

- hodnotia to, čo sa naučili, ako postupovali a prečo, čo im robilo problémy, od seba navzájom sa učia, že nie je iba jeden spôsob riešenia.

Okrúhly stôl

- potrebná spolupráca s rodičmi i školou
- konkrétne šp. odporúčania na všetky predmety

Štýl učenia

Kret, E.: Učíme (se) jinak: Nápady
a rady pro učitele a rodiče. Portál.
Praha 1995. ISBN 8071780308

Snímka 4

1. 1. 14
Pracovní list 1/ přední strana
 Jméno: *Emman B.* Třída: *III. A* *14. V. 2013*
 Počítej rychle, ale přesně!

$1+3=4$	$2+5=7$	$19-2=17$	$4+4=8$	$2+2=4$
$7+4=11$	$7+3=10$	$8+2=10$	$2+9=11$	$3+4=7$
$12+2=14$	$13+4=17$	$8+2=10$	$5+3=8$	$2+1=3$
$4+5=9$	$3+2=5$	$4+3=7$	$5+1=6$	$6+3=9$
$18+3=21$	$12+2=14$	$17-5=12$	$4+2=6$	$3+7=10$
$2+18=20$	$8+2=10$	$4+7=11$	$3-2=1$	$1+4=5$
$5+6=11$	$4+7=11$	$11-3=8$	$18+4=22$	$6+3=9$
$5+4=9$	$2+1=3$	$17+4=21$	$19-1=18$	$16+3=19$
$14+3=17$	$4+2=6$	$5+5=10$	$20-7=13$	$17+1=18$
$2+7=9$	$4+2=6$	$15+3=18$	$20+2=22$	$15-8=7$
$21+3=24$	$24+4=28$	$8+4=12$	$9+1=10$	$1+7=8$
$5-3=2$	$8+2=10$	$8+4=12$	$9+3=12$	$15+3=18$
$20+4=24$	$6+2=8$	$4+6=10$	$13-9=4$	$24-1=23$
$17-5=12$	$8+2=10$	$15-11=4$	$9+2=11$	$20-9=11$

Pracovní list 1/ zadní strana

Napiš, co sis zapamatoval(a):

1. SLUCH ... Která slova jsi slyšel(a)?

saladivo 1

2. ZRAK ... Co všechno jsi viděl(a)?

sníh, dom, strom, město 4

3. ČTENÍ ... Která slova jsi četl(a)?

smarčí, janiš 2

4. HMAT ... Co všechno jsi měl(a) v ruce?

luna, křídel, cimbála, balon, kopací síť 6

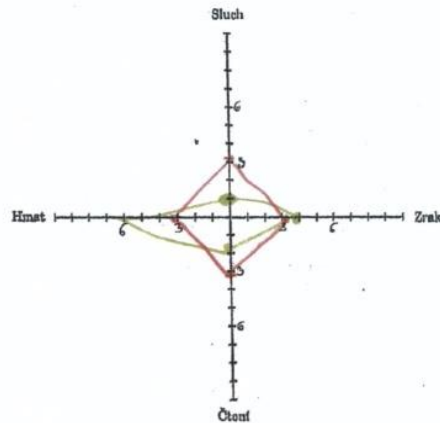
5. HMAT - ZRAK - SLUCH - ČTENÍ ... Co všechno jsi měl(a) v ru viděl(a), slyšel(a) a četl(a)?

auto, sníh, sněhová, hadní, kame, a janiš, guma 7

Snímka 3

Pracovní list 2/ přední strana

Jméno: Třída:

1. Počet slov označíme na příslušné stupnici křížkem.
 2. Křížky spojíme.
 3. Hodnoty výsledků kombinovaného vnímání označíme křížkem na každé ose.
 4. Tyto křížky spojíme jinou barvou.
- Plochy obou čtyřúhelníků znázorňují poměr mezi střední hodnotou jednotlivých výsledků vnímání a výsledkem kombinovaného vnímání.

Pracovní list 2/ zadní strana

Vyhodnocení:

S	Z	Č	H	K
7	4	2	6	1

Střední hodnota jednotlivých druhů vnímání

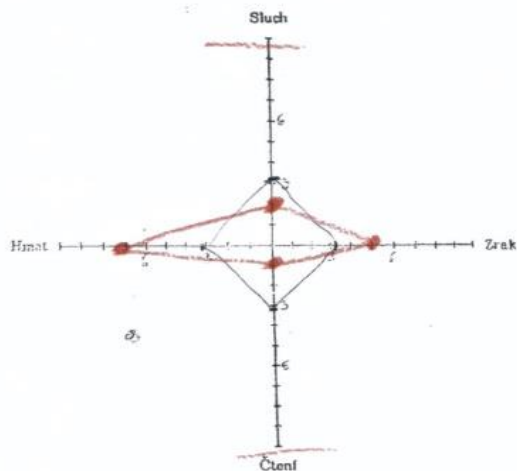
$$\overline{SH} = \frac{S}{4} + \frac{Z}{4} + \frac{Č}{4} + \frac{H}{4} = \frac{13}{4} = 3,2$$

Odkluye-li se hodnota o více než jeden bod stupnice, je interpretována jako výrazná (+) nebo slabá (-) schopnost vnímání příslušným směrem.

Snímka 5

Pracovní list 2/ přední strana

Jméno: Třída:

1. Počet slov označíme na příslušné stupnici křížkem.
 2. Křížky spojíme.
 3. Hodnoty výsledků kombinovaného vnímání označíme křížkem na každé ose.
 4. Tyto křížky spojíme jinou barvou.
- Plochy obou čtyřúhelníků znázorňují poměr mezi střední hodnotou jednotlivých výsledků vnímání a výsledkem kombinovaného vnímání.

PL ZS

Pracovní list 2/ zadní strana

Vyhodnočet:

S	Z	Č	H	K

Střední hodnota jednotlivých druhů vnímání

$$SH = \frac{S}{4} + \frac{Z}{4} + \frac{Č}{4} + \frac{H}{4} = \frac{4}{4} =$$

Odhyluje-li se hodnota o více než jeden bod stupnice, je interpretována jako výrazná (+) nebo slabá (-) schopnost vnímání příslušným žákem.

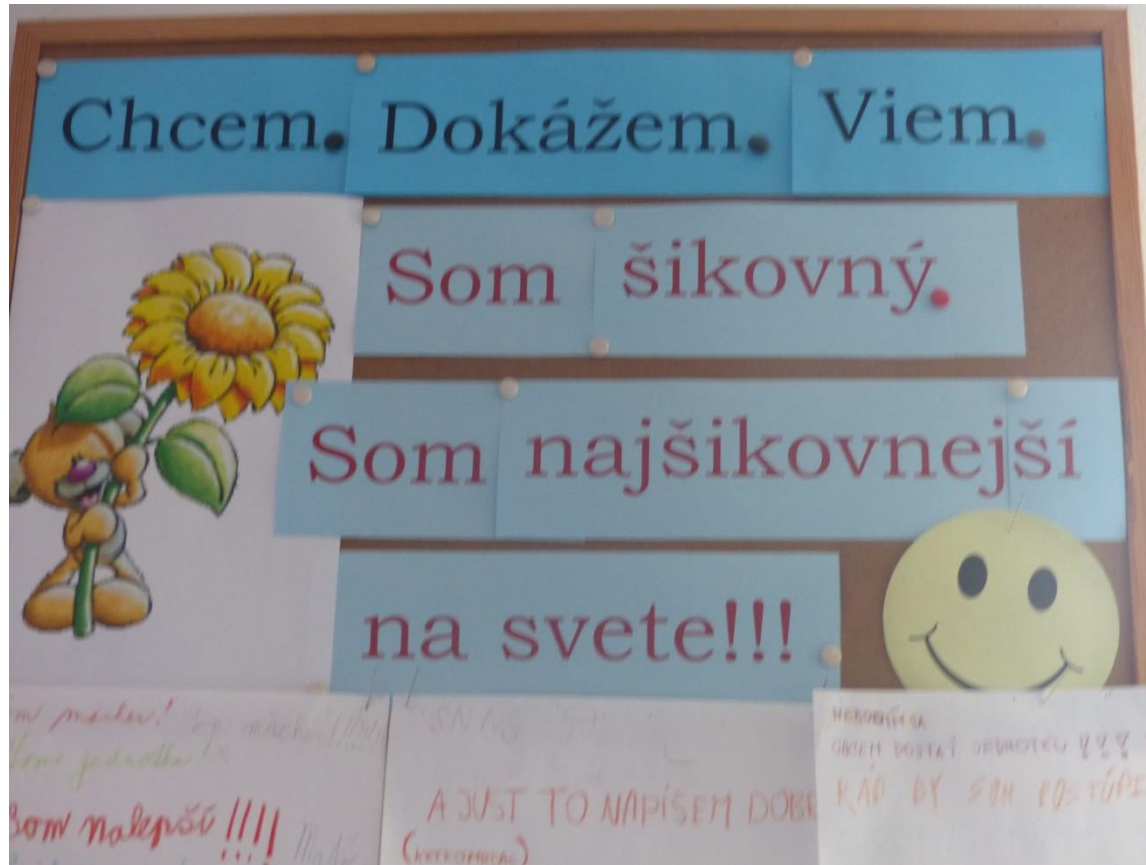
Motivácia

- Na začiatku pri diagnostike, prečo prišlo do centra, aký má problém, čo sa mu v škole nedarí... či si vôbec uvedomuje, že v niečom zlyháva.
- Motivácia je veľmi dôležitá, darmo sa snaží rodič, učiteľ, ŠP, keď dieťa nie je zainteresované.
- Rozcvička

Motivačná rozcvička

- Chcem sa naučiť vybrané slová po b.
- Dokážem ...
- Viem...

Motivácia

Obrázok 27

SN NS - Dávid
A JUST TO NAPISEM DOBR
(KRTKOMRDAC)
Dokážem to, verím si! Táňa K
You najšikovnejší na svete!
Martin D
Chcem byť ako ty!!! Táňa K
Dokážem to, verím si! Táňa K
Ja to dám na tu obrovskú stránku!!!
Roman
Budem dobrá a dokonca aj lepšia ako iné
Dokážem to, mám na to, verím si! Veronika Hovík
Musím byť lepší! Dávid
SPRAVIH TO, UED' SOM SA UČIL! FILIP Z.
DOKÁŽEM! You Boat V k...o

Obrázok 28

NEBOUĎ SA
CHCEM DOSTAŤ JEDNOTKU !!! KLÁRKA J.
RÁD BY SOM POSTÚPIĽ!
CHCEM POSTÚPIŤ! PK
Som najlepšia z triedy! *Lúcia*
chcem sa dobrečiť !!! 1115 TRAY
mimmo !!! 1115 LUKAS
V IEM TO
Lamo
chcem sa dobrečiť !!! *atlaso*
dobrá vec !!! *nathaniel*

Obrázok 26

Som mäster! Som mächer!!!!
Som jednotka! <
Som najlepši!!!! Madoš
Zajtra mi to pôjde
lepšie! Škorodnkord
Prosimta, aby som mal veľa jed-
notiek. Juraj
je to veľa!!!! Lea
Prosim sa pomôž mi!!!
Dovies Som mächer!!!
Som chýdry! Juhat
Som byt škola! Lea
Som dober!!! David
Som najlepši! Filip
Som Borec!!!

Pochvala

- dieťa vždy chváliť
- každého treba pochváliť, dokonca aj manžela, keď nemáte za čo, tak si vymyslite.
- A treba to robiť každý deň.

(Bajo)

Literatúra

- BATIKOVÁ, S. - CHOVANCOVÁ, K. 2002. *Makovička 2. časť*. Bratislava: Proxima Press, 2002. ISBN 80-85454-63-7
- BATIKOVÁ, S. - CHOVANCOVÁ, K. 2002. *Makovička 1. časť*. Bratislava: Proxima Press, 2002. ISBN 978-80-89248-21-6
- BEDNÁŘOVÁ, J. 2004. *Prostorová orientace*. Brno: PPP. 54s.
- Emmerlingová, S. 2016. *Když dětem nejde čtení*. Praha: Portál, 4. vyd. 2016. 80s. ISBN 978-80-262-1162-4

Literatúra

KRET, E. 1995. *Učíme (se) jinak: Nápady a rady pro učitele a rodiče*. Praha : Portál, 1995.

132s. ISBN 8071780308

LAUŠOVÁ, M – ZBUDILOVÁ, E. 2011. *Hráme sa so slovami s predškolákmi a žiakmi nultého, 1. a 2. ročníka ZŠ*. Bratislava: BRISK PRINT, 2011.

110 s. ISBN 978-80-89182-77-0.

Literatúra

- MICHALOVÁ, Z. 1998. *Shody a rozdíly*. Havlíčkův Brod: TOBIÁŠ, 1998. 1. vyd. 56s. ISBN 80-85808-60-9
- MICHALOVÁ, Z. 2009. *Základy čtení II*. Havlíčkův Brod: TOBIÁŠ, 2009. 77s. ISBN 80-85808-99-4
- MICHALOVÁ, Z. 1996. *Čítanka pro dyslektiky II.*, Havlíčkův Brod: TOBIÁŠ, 1996. 80s. ISBN 80-85808-51-3

Literatúra

- MOJTOVÁ, K. 2005 . Aký je úžitok zo školského špeciálneho pedagóga? Bratislava s.71-75, *Quo vadis špeciálnopedagogické poradenstvo*, zborník (14.XII.2005), ISBN 80-8071-073-2
- POKORNÁ, V. 2011. *Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení (rozvoj vnímání a poznávání)*. Praha: Portál. 2011. 154s. ISBN 97-8807-369316

Literatúra

SINDELÁROVÁ, B. 1996. *Předcházíme poruchám učení. Soubor cvičení pro děti v předškolním roce a 1. třídě*. Praha: Portál, 1996. 64s. ISBN 80-85282-70-4

STANOVÁ, S. 2001. *Naučme sa spolu čítať, 2. časť. Súbor pracovných listov určených k rozvíjaniu zrakového a sluchového vnímania*. Trnava. ISBN 80-968610-5

STANOVÁ, S. 2001. *Naučme sa spolu čítať, 1. časť*. Trnava, 2001. 51s. ISBN 80-968610-4-2

Literatúra

ZÁPOTOČNÁ, O.– KOŽÍKOVÁ, Š.:1994. *Rébusová čítanka: Program rozvíjania fonologických schopností*. Bratislava: SAV, 1994. 55 s. ISBN 8090098142

ZÁPOTOČNÁ, O. – KOŽÍKOVÁ, Š. 2007. *Rébusová čítanka – program rozvíjania fonologických schopností*. Bratislava: Renesans, a. s. 2007. ISBN 978-80-969777-3-4

ZELINKOVÁ, O.- REZKOVÁ, V. 2010. Praha: PPPP. *Koncentrace pozornosti*. 38 s.

ZELINKOVÁ, O. 2013 . *PAVUČINKA , cvičenia* . Havlíčkův Brod: TOBIÁŠ 2013 200s ISBN 978-80-73-111-359

Kto vás trápil

- PaedDr. Kvetoslava Mojtoová
- Súkromné centrum ŠPP, Nová Dubnica
- [www. specialnaporadna.sk](http://www.specialnaporadna.sk)

anotácia

- Autorka vychádza zo svojej dlhoročnej praxe a predkladá konkrétne námety, pričom sa najviac opiera o Sindelárovej metodiku Předcházíme poruchám učení. Vychádza zo základnej myšlienky, že úlohou špeciálneho pedagóga nie je doučovanie dieťaťa, ale konkrétna náprava jednotlivých oslabení.
- Preto vypracovalak onkrétnu náplň jednej reedukačnej hodiny pri poruchách učenia. Ukazuje, ako pracovať, keď má dieťa problémy v pravopise s písaním dĺžňov, zámenami, vynechávaním písmen, s čítaním, ale aj s pozornosťou. Nezabúda na to, ako spolupracovať s rodičmi, akú mieru záťaže na nich naložiť pri domácej náprave. Za najdôležitejšie však pokladá vždy spraviť každému dieťaťu štýl učenia a naučiť ho spôsoby učenia a venuje sa najmä sebamotivovaniu.